

საქართველოს გაკაემოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-181

26/03/2018

ქ. თბილისი

საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის საერთაშორისო მნიშვნელობის E60 ავტომაგისტრალის ქვ. წევა - არგვეთას მონაკვეთის (F4) (ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში) მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილია ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში საერთაშორისო მნიშვნელობის E60 ავტომაგისტრალის ქვ. წევა - არგვეთას მონაკვეთის (F4) მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. წარმოდგენილი დოკუმენტაციით დგინდება შემდეგი:

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურული სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ დაგეგმილია ქვედა წევა - არგვეთას მონაკვეთზე საავტომობილო მაგისტრალის მშენებლობა. საპროექტო გზის მონაკვეთი 14.7კმ (14.778კმ- მარჯვენა ზოლი, 14.726კმ - მარცხენა ზოლი) სიგრძისაა. დაგეგმილია 5 ხიდის (სიგრძე 230მ-დან 894მ-მდე) და 6 გვირაბის გაყვანა (სიგრძე 399-დან 1166მ-მდე).

E-60 მაგისტრალის F4 მონაკვეთი რთულ ტოპოგრაფიულ და გეოლოგიურ პირობებში მდებარეობს. ეს მონაკვეთი წარმოადგენს ზესტაფონი-ქუთაისის საავტომობილო გზის ნაწილს, საიდანაც დაახლოებით 1.5 კმ მონაკვეთი სოფელ შორაპანთან ემთხვევა არსებული გზის დერეფანს. საპროექტო გზა იწყება თბილისი-სენაკი-ლესელიძეს საავტომობილო გზის 185-ე კმ-ზე და სრულდება ამავე გზის 200 კმ-ზე არგვეთაში. მონაკვეთი უკავშირდება მშენებარე არგვეთას კვანძს. გზის ვაკისის სიგანე შეადგენს - 27.0 მ-ს.

ნაყოფიერი ფენის მოხსნა გათვალისწინებულია გზის ვაკისის მშენებლობამდე. ნაყოფიერი ფენა გამოყენებული იქნება მრავალწლიანი ბალახოვანი ნარგავების დასათესად ყრილის ფერდობებზე.

საპროექტო მონაკვეთზე დაგეგმილია 4 სატრანსპორტო კვანძის განთავსება. F4 მონაკვეთზე გათვალისწინებულია ექვსი ორმაგი გვირაბის განთავსება, რომლის სიგრძე იქნება 399-დან 1166 მ-მდე.

გვირაბებში დაგეგმილია ელექტრომომარაგების, საკაბელო, განათების, ვენტილაციის, ხანძარსაწინააღმდეგო, დისტანციური კონტროლის და ზედამხედველობის

სისტემების მოწყობა. უზრუნველყოფილი იქნება ავარიული აღჭურვილობა (განგაში, საგზაო ნიშნები, შემოვლითი აღჭურვილობა, ა.შ.

კულვერტების, პირუტყვის გადასასვლელების და მიწისქვეშა გადასასვლელების დაპროექტება შესრულდა საავტომობილო გზებთან დაკავშირებული სტანდარტული პრაქტიკის გათვალისწინებით.

საპროექტო-სამშენებლო დერეფანი გადაკვეთს კლდოვან ფერდობებს, ტყისპირებს, დასახლებულ უბნებს, მდინარისპირა ჭალის მიდამოებს, სასოფლო სამეურნეო მიწის ნაკვეთებს, სახნავ-სათეს მიწებს, სამოვრებს და სხვა სოფლის ტიპის ტერიტორიებს.

საპროექტო მონაკვეთში არსებული რთული რელიეფური პირობების გათვალისწინებით, გზის ვაკისის მოსაწყობად საჭიროა რკინაბეტონის საყრდენი კედლების და სხვა რკინაბეტონის საყრდენი კონსტრუქციების მშენებლობა რამოდენიმე მონაკვეთზე.

პროექტის ზემოქმედების ზონაში ჩატარდა ბოტანიკური კვლევა. კვლევების უმთავრესი ამოცანა იყო მცენარეთა სახეობების. სენსიტიური ჰაბიტატებისა და თანასაზოგადოებების გამოვლენა; ტყის მერქნიან სახეობთა კატეგორიების. ხნოვანების და სიხშირის ჯგუფების დადგენა.

პროექტის განხორციელების ზონაში არსებული კულტურული და არქეოლოგიური ძეგლები დაშორებულია ახალი მაგისტრალის ღერძული ხაზიდან დაახლოებით 260 მ-ით. სოფელ წევადან - შორაპნამდე გზა გადის ტყით დაფარულ მთა-გორიან რელიეფზე, სადაც ვიზუალურად არქეოლოგიური ობიექტები არ შეინიშნება.

გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისას სენსიტიურ საკითხად მიჩნეულ იქნა გვირაბის და ხიდების მშენებლობასთან დაკავშირებული ზემოქმედებები. კერძოდ, წყლის ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედების შესაძლებლობა მდინარის მახლობლად და/ან მდინარეში მუშაობისას. ხმაური და ვიბრაცია ბურღვა-აფეთქებითი სამუშაოების წარმოებისას. გეოდინამიური პროცესების განვითარების რისკი. სამშენებლო სამუშაოების დროს ცხოველთა სამყაროზე და მოსახლეობაზე ემისიებით, ხმაურით/ვიბრაციით გამოწვეული შეშფოთება. ყურადსაღებია და განსაკუთრებულ ყურადღებას საჭიროებს გვირაბიდან გამოტანილი მასალის განთავსების საკითხი.

პროექტის შესაბამისად დაგეგმილია გვირაბების მოწყობა, სატრანსპორტო ნაკადი ახალ დერეფანში გზის გატარებისას მოცილდება დასახლებულ უბნებს, რაც ნაწილობრივ შეამცირებს ზემოქმედებას მოსახლეობაზე.

მშენებლობის ეტაპზე ყველა ტიპის მექანიზმის ერთდროული მუშაობისას, ხმაურის დონე მცირედით აღემატება დღის საათებში დაშვებულ ნორმებს. იმის გათვალისწინებით, რომ გაანგარიშებისას გამოყენებული იყო ე.წ ყველაზე ცუდი სცენარი, რომელიც სავარაუდოდ არ მოხდება, შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ ხმაურის დონე არ გადააჭარბებს დასაშვებს. ღამის საათებში სამუშაოს წარმოება დაგეგმილი არ არის. ექსპლოატაციის ეტაპისთვის ჩატარებული მოდელირებით ჰაერის ხარისხზე ახალი გზის გავლენა უმნიშვნელო იქნება.

ზედაპირული და გრუნტის წყლების დაბინძურება მაგისტრალის ექსპლოატაციის დროს შეიძლება მოხდეს გზაზე ტექნიკური სამუშაოების წარმოებისას ან ავტოსაგზაო შემთხვევების დროს. ავარიული შემთხვევების რისკი შემცირდება გზის უსაფრთხოების ღონისძიებების გატარებით.

პროექტით გათვალისწინებულია ხიდების და გვირაბების მოწყობა, რაც გარკვეულწილად ამცირებს მცენარეული საფარის მოხსნის საჭიროებას. ზესტაფონის მიმდებარე უბანზე მცენარეული საფარი მწირია, დაცული სახეობებიდან საპროექტო დერეფანში დაფიქსირდა: ძელქვა, უთხოვარი, წაბლი და ჯონჯოლი.

მაგისტრალის მშენებლობა და ექსპლოატაცია იმ მონაკვეთებში. რომლებიც ტრანსფორმირებულ ლანდშაფტზე და კულტივირებულ ნაკვეთებზე გაივლის არ გამოიწვევს მნიშვნელოვან ზემოქმედებას ცხოველთა სამყაროზე. რადგან ადამიანის ამ ტერიტორიაზე ყოფნის და საქმიანობის გამო მნიშვნელოვანი სახეობები აქ არ გვხვდება.

საპროექტო მონაკვეთი გადის დაცული ტერიტორიის საზღვრიდან 12კმ (ბორჯომი ხარაგაულის ეროვნული პარკი) და 5კმ (აჯამეთი) მანძილზე. შესაბამისად დაცულ ტერიტორიაზე ზემოქმედების რისკი არ არსებობს.

პროექტის ზემოქმედების ქვეშ ექცევა 25 მიწის ნაკვეთი. რომელთაგან 12 მიწის ნაკვეთი სახელმწიფოს საკუთრებას წარმოადგენს. 13 მიწის ნაკვეთი ფიზიკური და იურიდიული პირების საკუთრებაშია. ზემოთ აღნიშნული 12 მიწის ნაკვეთიდან 4 არასასოფლო სამეურნეო დანიშნულებისაა. პროექტის ზემოქმედების ქვეშ ექცევა 8311კვ.მ კერძო საკუთრებაში არსებული რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთები და 12472 კვ.მ სახელმწიფო მიწის ნაკვეთი, 1 შენობა, ასევე პროექტის ზემოქმედების ქვეშ ექცევა საქართველო რკინიგზის საკუთრებაში არსებული 2 შენობა ნაგებობა.

გზმ-ს ანგარიშში მოცემულია, რომ გვირაბგამყვანი მანქანის გამოყენების გარკვეული უპირატესობების მიუხედავად ტერიტორიის თავისებურებების გათვალისწინებით, ტექნიკური, ფინანსური და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით უპირატესობა ბურღვა-აფეთქების მეთოდის მიენიჭა.

საქმიანობის განხორციელების პროცესში მოსალოდნელია როგორც საყოფაცხოვრებო ნარჩენების, ასევე სამშენებლო და სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა.

გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგი, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, შესაძლო ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა, დასკვნები და სხვა.

აღნიშნული გზმ-ს ანგარიში განიხილა შესაბამისმა ექსპერტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით (ბიომრავალფეროვნების, გეოლოგიის, ჰიდროლოგიის და დაბინძურების) რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების ასევე გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის 48-ე მუხლის პირველი ნაწილის საფუძველზე.

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. დამტკიცდეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება №17; 14.03.2018 და მიენიჭოს საქმიანობის განხორციელების უფლება საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს „საერთაშორისო მნიშვნელობის E60 ავტომაგისტრალის ქვ. წევა - არგვეთას მონაკვეთის (F4) მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე“ ქ. ზესტაფონის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;

3. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა საქმიანობა განახორციელოს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (№17; 14.03.2018) გათვალისწინებული შემდეგი პირობების დაცვით;
 - 3.1 საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი ტექნოლოგიური სქემის, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების, დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;
 - 3.2 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავება და სამინისტროსთან შეთანხმება საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს #211 ბრძანების შესაბამისად;
 - 3.3 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება, სადაც განხილული იქნება ფერდობებზე გეოდინამიკური პროცესების განვითარების შესაძლებლობა შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებებით და აღნიშნული კვლევის შედეგების სამინისტროში განსახილველად წარმოდგენა;
 - 3.4 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს საკვლევ ტერიტორიაზე გაყვანილი ჭაბურღილების ლითოლოგიური ჭრილების გრაფიკული მასალის სამინისტროში განსახილველად წარმოდგენა;
 - 3.5 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს დეტალური ნაპირსამაგრი ღონისძიებების შემუშავება და სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა;
 - 3.6 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს სამშენებლო ბანაკის დეტალური პროექტის შემუშავება shape ფაილებთან ერთად და სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა, ხოლო იმ შემთხვევაში თუ მოხდება ზედაპირული წყლის ობიექტიდან წყალაღება ან წყალჩაშვება, ასევე თუ საპროექტო ტერიტორიაზე წარმოდგენილი იქნება ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონალური წყაროები (ბეტონის კვანძი) და მისი წყალმომარაგება/წყალჩაშვება განხორციელდება ზედაპირული წყლის ობიექტიდან მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, სავალდებულოა უშუალოდ საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ, სამინისტროსთან შეთანხმებული იქნეს „ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონალური წყაროების და მათ მიერ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში“ და „ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზდჩ) ნორმების“ პროექტი;
 - 3.7 ექსპლუატაციის პროცესში უზრუნველყოს ხიდების სანიაღვრე მექანიკური გამწმენდი ნაგებობიდან ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვებამდე წყლის ხარისხის (ნავთობპროდუქტების შემცველობაზე) მონიტორინგი ექვს თვეში ერთხელ, და საჭიროების შემთხვევაში შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელება;
 - 3.8 მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროცესში უზრუნველყოს უახლოესი დასახლების მიმდებარე ტერიტორიებზე ხმაურის დონის მონიტორინგის ჩატარება და კანონმდებლობით დადგენილი დონეების გადაჭარბების

შემთხვევაში ნორმებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით შემარბილებელი ღონისძიებების (დამცავი ეკრანი, გამწვანება და ა.შ) გატარება;

- 3.9 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს წინასამშენებლო კვლევის ჩატარება ცხოველებთან დაკავშირებით, შესაბამისი კვლევის შედეგები და მასზე დაყრდნობით მომზადებული ინფორმაცია საპროექტო არეალში ცხოველთა არსებობის, მათზე ზემოქმედების, ამ ზემოქმედების შერბილების, თავიდან აცილებისა და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებების განხორციელების შესახებ, წარმოდგენილ იქნას სამინისტროში შესათანხმებლად. ხოლო, მონიტორინგის გეგმაში აისახოს პროექტის გავლენის არეში მობინადრე ცხოველთა სახეობებზე (განსაკუთრებით საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და საქართველოს „წითელი ნუსხით“ დაცულ სახეობებზე) დაკვირვების საკითხი, ასევე შემარბილებელი ღონისძიებების ეფექტურობაზე დაკვირვება, საჭიროების შემთხვევაში დამატებითი შემარბილებელი და/ან საკომპენსაციო ღონისძიებების განსაზღვრა/განხორციელების მიზნით;
- 3.10 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს წინასამშენებლო კვლევის ჩატარება პროექტის გავლენის ზონაში არსებული ჰაბიტატების შესახებ. კვლევის შედეგები და შესაბამისი ანგარიში მშენებლობის დაწყებამდე, წარმოდგენილ იქნას გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შესათანხმებლად. ანგარიშში ასევე ასახული უნდა იქნას ჰაბიტატზე ზემოქმედების (მათ შორის ფერდობის ჩამოჭრით გამოწვეული), ამ ზემოქმედების შერბილების, თავიდან აცილებისა და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებების განხორციელების შესახებ ინფორმაცია, სათანადო დასაბუთებით;
- 3.11 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს იქთიოფაუნაზე წინასამშენებლო კვლევის ჩატარება მდ. ყვირილაში, რადგან საპროექტო ხიდები კვეთს როგორც მდ. ძირულას, ასევე მდ. ყვირილასაც. კვლევის შედეგები მშენებლობის დაწყებამდე, წარმოდგენილ იქნას გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შესათანხმებლად, სადაც ასახული იქნება იქთიოფაუნაზე ზემოქმედების, ამ ზემოქმედების შერბილების, თავიდან აცილებისა და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებების განხორციელების შესახებ ინფორმაცია, სათანადო დასაბუთებით;
- 3.12 ვინაიდან ტყიან ტერიტორიებზე პრაქტიკულად შეუძლებელია ბუნებრივი კორომების აღდგენა და შენარჩუნება იმ სახით, როგორც არსებული მდგომარეობით, ავტომაგისტრალის ექსპლუატაციაში შესვლამდე უზრუნველყოს ოფსეტური ანუ ეკო-საკომპენსაციო ღონისძიებების (ექვივალენტური ტყის ჰაბიტატების აღდგენის გეგმა) საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა, სადაც განსაკუთრებული ყურადღება იქნება გამახვილებული წითელი ნუსხის სახეობებზე;
- 3.13 ვინაიდან მშენებლობის პროცესში დაგეგმილია წარმოქმნილი ფუჭი ქანების ქუთაისის შემოვლით გზამდე ტრანსპორტირება, შესაბამისად აუცილებელია მშენებლობის დაწყებამდე სამინისტროში წარმოდგენილი იყოს ფუჭი ქანების განთავსებისა და ტრანსპორტირების საკითხის დეტალური პროექტი, სადაც ასევე

ერთ-ერთ ალტერნატივად განხილული იქნება რკინიგზის გამოყენებით ქუთაისის შემოვლით გზამდე ტრანსპორტირების საკითხი;

- 3.14 მშენებლობის დაწყებამდე და მშენებლობის პროცესში უზრუნველყოს გვირაბების აფეთქებით გაყვანისას საპროექტო არეალის მთელ მონაკვეთზე სასმელი წყაროების მუდმივი მონიტორინგი, ხოლო წყაროების დებიტის ცვლილების შემთხვევაში განახორციელოს მოსახლეობის ალტერნატიული წყალმომარაგების ქსელით დაკმაყოფილება;
 - 3.15 მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროცესში უზრუნველყოს გეოდინამიკური პროცესების მუდმივი მონიტორინგი და შედეგების სამინისტროში ყოველი კვარტლის ბოლოს წარმოდგენა შემარბილებელ ღონისძიებებთან ერთად;
 - 3.16 გვირაბების მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს გვირაბიდან გამოსული წყლებისათვის სასედიმენტაციო გუბურების/სალექარების მოწყობა;
 - 3.17 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს საპროექტო გზის არეალში ყველა დაზიანებული სახლის და შენობა-ნაგებობის აღწერა, ხოლო მშენებლობის პროცესში განახორციელოს მათი მუდმივი მონიტორინგი. საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების გატარება;
 - 3.18 გვირაბის გაყვანის პროცესში უზრუნველყოს გრუნტის რხევების მუდმივი მონიტორინგი, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების გატარება;
 - 3.19 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს რეკულტივაციის დეტალური პროექტის შემუშავება და სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 დადგენილების შესაბამისად;
 - 3.20 მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს საპროექტო არეალში არსებული ყველა კომუნიკაციის ობიექტის დაზუსტება და მათ მფლობელ კომპანიებთან შეთანხმება;
 - 3.21 მშენებლობის პროცესში უზრუნველყოს გზების მუდმივად მორწყვა და სამშენებლო ობიექტიდან გამოსული მანქანების გარეცხვა/გასუფთავება;
 - 3.22 სამშენებლო სამუშაოების დაწყების, დასრულებისა და ექსპლუატაციაში გაშვების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს;
 - 3.23 გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განახორციელოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს;
 5. ბრძანება ძალაში შევიდეს საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
 6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში- საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'ლ. დავითაშვილი'.

მინისტრი